

INTERESUL NAȚIONAL ȘI REFLECTAREA ACESTUIA ÎN ARTA MILITARĂ *

General dr. Mihail Popescu

La convergența căilor de legătură dintre Europa, Orientul Apropiat și cel Mijlociu, sfera de influență și interes a României se caracterizează printr-o puternică determinare istorică, fiind ancorată permanent în dinamica evenimentelor socio-economice, etnico-religioase și teritoriale ale zonei balcanice.

În zilele noastre, această zonă cunoaște cele mai accentuate convulsii și confruntări de interese, generate, în principal, de creșterea numărului statelor și de dorința acestora de a-și mări teritoriul pe seama vecinilor, de complexitatea și duritatea parcurgerii obstacolelor impuse de perioada de tranziție către o economie de piață și, nu în ultimul rând, de resuscitarea unor factori externi, interesați în reasezarea sferelor de influență și a relațiilor de putere.

Așa cum însăși realitatea a demonstrat nu o singură dată, pentru orice stat, securitatea națională se realizează prin *promovarea și protejarea* intereselor sale. Iată de ce, am convingerea că nu se poate realiza o politică de securitate și apărare națională și nu este posibilă adoptarea unei strategii de aplicare a ei, fără a se porni de la interesele naționale ale statului. În plus, este un fapt unanim recunoscut că în teoria și practica politică și militară universală, problematica determinărilor și conexiunilor dintre politica de securitate și de apărare națională a statului și a intereselor naționale, a fost și continuă să fie un subiect mult discutat și controversat, care oferă mereu noi și noi laturi și suprafețe încă insuficient cercetate și exploatate.

Iată de ce, mi-am propus să fac o succintă prezentare a unor aspecte legate de tematica în speță, având convingerea că, prin aceasta pot realiza „*in fact*” o invitație spre un studiu științific aprofundat, într-un domeniu nu numai incitant, dar și de o acută actualitate.

PROBLEMATICA INTERESULUI NAȚIONAL

În pofida unor tendințe de globalizare ce se fac tot mai mult simțite, se acceptă în general, că *națiunile-stat*, se află încă în centrul acțiunii sistemului mondial actual. Acestea reprezintă, de departe, forma predominantă de organizare politică, având un control complet asupra populației și teritoriului prin intermediul guvernului. *Națiunea-stat* este încă, în mod indubitabil, „*actorul*” cel mai important pe scena politicii mondiale. Cu anumite rezerve, apreciez că nu există nici o autoritate, legitim împuternicită să-i controleze sau conteste în mod direct autoritatea legală sau comportamentul. Ca atare, aceasta este pe deplin îndreptățită și trebuie, în cele din urmă, să-și apere propriile *interese* și să-și asigure securitatea. Iată de ce consider că este foarte oportun să pătrundem mai adânc în intimitatea termenului de „*interes național*”, să-i descoperim elementele structurale, conexiunile dintre acestea și modul concret de manifestare și acțiune în politica și strategia militară a statului.

Radiografierea „*interesului național*” nu poate fi realizată decât în contextul analizelor politice la nivel global care relevă, la acest sfârșit de secol și mileniu, manifestarea pregnantă a unui tot mai amplu proces de redefinire a raporturilor internaționale, cu implicații directe asupra securității în întreaga lume și în special în Europa.

Ca parte a civilizației europene, România promovează valorile acesteia și consideră interesele sale ca fiind convergente cu cele ale tuturor statelor democratice. În acest context, interesele naționale ale României sunt susținute și se fundamentează pe:

- garantarea și promovarea drepturilor și libertăților fundamentale și a siguranței cetățenilor României;
- consolidarea unui regim politic democratic, bazat pe respectarea Constituției și supremația legii;
- asigurarea existenței statului național român, suveran și independent, unitar și indivizibil;
- sprijinirea legăturilor cu românii din afara granițelor țării, pentru conservarea identității lor;
- participarea României la asigurarea securității și stabilității în Europa.

Având în vedere că o serie întregă de documente și acte normative, care fac referire la domeniul politicii și securității naționale, utilizează noțiunea de interes național, consider că se impune să definim acest concept în mod foarte clar, înainte de a face orice altă dizertație pe acest subiect.

În opinia noastră, *interesul național* reprezintă un sistem valorico-normativ având un rol de modelare și de model, ce exprimă și promovează cerințele funcționale ale națiunii, filtrează percepțiile, determină atitudinile și influențează modalitățile de participare la viața internă și internațională, acționând ca funcție de control față de sistemul interacțiunilor politice.

Interesul național trebuie privit atât ca valoare-scop, cât și ca valoare-mijloc de îndeplinire a politicii generale sau sectoriale.

Consider că, din punct de vedere al importanței, există trei mari categorii de interese naționale :

- *interese vitale* (integritatea teritorială, suveranitatea, siguranța comunicațiilor, starea și protecția populației);

* A fost prezentat la A.O.Ș. – R. la 6 septembrie 2000.

- *interese de securitate* (politica externă, politica economico-financiară, siguranța națională, apărarea națională și ordinea publică);
- *alte categorii de interes* (diplomatice, economice, culturale, de civilizație, etc.).

Interesele naționale vitale există în mod obiectiv, ele nu pot fi inventate sau reformulate conjunctural și au un caracter de continuitate și de coerență sub care se regăsește, chiar tacit, un consens general. În aceeași idee, doresc să subliniez că interesele naționale *vitale* sunt „imobile în timp” și nu pot reprezenta obiecte de negociere, oferind puține șanse de manevră fluctuațiilor politico-ideologice. Orice atingere a acestor interese constituie un act de ostilitate care atrage după sine o ripostă, care, în final și de cele mai multe ori, devine și trebuie să fie violentă (armată) datorită efectului distructiv pe care îl poate avea asupra însăși ființei naționale și existenței națiunii-stat.

Sunt de acord cu aprecierea că, atunci când un stat nu are puterea de a satisface, cel puțin la nivel minimal, interesele sale vitale, în mod logic, el dispare ca subiect în relațiile internaționale.

În determinarea „substanței vitale” a interesului național, punctul de plecare îl constituie identificarea și prezervarea componentelor de bază ale conceptului „*de stat*” și anume: *teritorialitatea, populația, independența, suveranitatea și guvernarea*, toate fiind nemijlocit legate de interesele naționale vitale pe care le voi prezenta succint în continuare.

Integritatea teritorială a statului reprezintă acel interes național vital, al cărui conținut se rezumă la dreptul statului român de a-și exercita deplin și nestingherit suveranitatea asupra teritoriului său. El a constituit și constituie în mod frecvent, ținta acțiunilor militare și diplomatice ale unor forțe ostile. Afirmând acest lucru, am în vedere faptul că, în pofida promovării unei tradiționale politici de bună vecinătate, dorinței noastre de pace, nu i s-a răspuns întotdeauna în același mod și, în consecință, parte din teritoriul național se află în granițele altor state, fapt consfințit deja prin tratatele politice încheiate cu acestea.

Printre amenințările ce planează asupra acestui interes național, nu trebuie scăpate din vedere instabilitatea perpetuă din spațiul fostei Iugoslavii, incertitudinea situației din bazinul Mării Negre și necesitatea luptei împotriva terorismului. Iată de ce, trebuie să înțelegem pe deplin ponderea celor două direcții ale politicii noastre tradiționale de securitate și apărare națională și anume: *alianța cu parteneri puternici și apărarea omnidirecțională*.

Suveranitatea, alt interes național vital, reprezintă fundamentul sistemului modern al statului și exprimă, în esență, *supremația și independența* puterii de stat, care au caracter juridic și sunt consfințite în Constituția României.

Supremația indică superioritatea puterii de stat față de oricare altă putere din interiorul țării, dar se manifestă și asupra teritoriului și populației, stabilind astfel autoritatea de a dispune de resursele și bogățiile spațiului său geografic, modul de distribuire al acestora către toți cetățenii țării, precum și drepturile, îndatoririle și raporturile acestora cu statul și instituțiile sale.

Cealaltă latură a suveranității, *Independența*, se manifestă prin dreptul exclusiv și legal al statului la existența de sine-stătătoare în raport cu celelalte state. Independența are la rândul său două componente: una *internă*, constând în exercitarea dreptului statului de a-și stabili de sine-stătător organizarea vieții sociale, și o latură *externă*, care vizează sistemul de relații și condiționări cu alte entități organizatorice statale și interstatale.

În categoria intereselor naționale vitale se include și *siguranța comunicațiilor terestre, aeriene, fluviale și maritime*.

Aceasta oferă națiunii-stat libertatea de acțiune necesară în realizarea practică a scopurilor sale politice, economice, comerciale și financiare, în timp de pace, precum și asigurarea desfășurării strategice și a manevrei în timp de război. Creșterea rolului Mării Negre și a fluviului Dunărea pentru asigurarea schimbului de valori dintre Europa și Asia, determină amplificarea interesului național pentru căile de comunicații fluviale și maritime, asupra cărora ne manifestăm autoritatea. Orice îngrădire a libertății statului român în această zonă trebuie percepută ca un atentat asupra intereselor noastre vitale și tratată ca atare.

Un alt interes național vital, este, așa cum am mai afirmat anterior, *starea și protecția populației*.

O națiune este puternică dacă are o populație tânără, sănătoasă, educată și bine pregătită profesional. Nici o națiune nu poate să existe o perioadă îndelungată de timp, dacă nu asigură un mediu favorabil pentru satisfacerea nevoilor materiale și spirituale ale tuturor cetățenilor săi. De asemenea, este de reținut și faptul că, în condițiile unei democrații reale, numai populația trebuie să decidă asupra oportunității unor măsuri care se iau în condiții deosebite, mergând până la conflictul armat. Principalele amenințări la adresa acestui interes vital vin din sărăcirea tot mai accentuată a unui segment din ce în ce mai mare al națiunii, generată de politica falimentară a ultimilor zece ani.

Fără a diminua importanța „celorlalte” categorii de interese, aș dori să subliniez că interesele naționale vitale ale României, în mod special cele care se referă la „asigurarea existenței statului național, suveran și independent, unitar și indivizibil”, sunt dominate de atribute ce constituie obiective fundamentale și privesc politica generală și militară a statului. Apărarea integrității teritoriale, menținerea suveranității, siguranța comunicațiilor și protecția populației ca interese naționale vitale, vor continua să rămână neschimbate și să se manifeste cu pregnanță și în perspectiva secolului XXI, în fundamentarea politicii generale a statului român.

Interesele naționale de securitate (a doua grupă de interese) acționează ca normă de conduită a exercițiului *drepturilor politice ale statului* și ca forță integratoare a efortului de afirmare internațională. În acest sens, considerăm că dreptul statului la propria existență, dreptul de a participa la politica internațională potrivit opțiunilor sale și dreptul statului de a-și fixa selectiv prioritățile sunt nemijlocit legate de interesele de securitate.

În același timp, în manifestarea intereselor de securitate ale României, un rol deosebit îl au trăsăturile intereselor naționale de securitate și anume :

- realismul relativ;
- transparența;
- caracterul eterogen pe orizontală și verticală;
- dependența mobilă;
- funcționalismul.

În general, interesele de securitate nu au o determinare strict „națională”, aflându-se într-o interdependență internațională extrem de complicată și diversă, dar sunt foarte importante, în esența lor, pentru salvagardarea intereselor naționale ale statului. Această gamă de interese caracterizează politica oricărui stat și contribuie decisiv la o anumită armonizare, într-un context geopolitic dat, a intereselor naționale, uneori divergente ale statelor, care trebuie să găsească soluții pentru a conviețui într-un sistem internațional relativ anarhic.

Fără a ne hazarda în a afirma că toate statele au un interes intrinsec comun către pace și nici că interesele lor fundamentale sunt armonioase nu putem nega faptul că, într-un anumit context, statele pot fi constrânse de împrejurări, să găsească punți reciproc avantajoase de dialog, pe baza intereselor lor comune de securitate, chiar dacă interesele lor vitale vor continua să joace un rol important în strategiile de stat.

Politica externă vizează și exprimă nevoia de cooperare internațională, participarea în cadrul comunității statelor democratice la promovarea păcii, asigurarea drepturilor omului și realizarea prosperității națiunii.

Politica economică a statului este determinată de *interesele economico-financiare* și depinde în mare măsură de calitatea și capacitatea economiei, de posibilitățile acesteia de a se relansa către industriile de înaltă tehnicitate, contribuind astfel la formarea resurselor necesare asigurării securității naționale și siguranței fiecărui cetățean.

Referitor la acest concept, marele diplomat Nicolae Titulescu spunea: „... *politica externă a României nu e nici monopolul unui om, nici apanajul unui partid. E o politică profund națională, ale cărei reguli, metode și țeluri își trag toată originea din interesul patriei*”.

Siguranța națională urmărește asigurarea capacității analitice și operaționale a serviciilor de informații care acționează pentru anticiparea amenințărilor la adresa securității naționale, astfel încât, împreună cu celelalte instituții ale statului, să contribuie la apărarea și promovarea intereselor fundamentale ale țării.

Apărarea națională și ordinea publică vizează realizarea capacității militare necesare pentru apărarea suveranității și independenței naționale, a integrității și unității teritoriale, a democrației constituționale și a principiilor statului de drept.

Celelalte categorii de interese (diplomatie, economice, culturale, ecologice, de civilizație etc.) prezintă la rândul lor o importanță aparte, deoarece le susțin pe cele „vitale” și pe cele de „securitate”, asigurându-le coerența. Acest gen de interese sunt supuse modificărilor realităților existente la un moment dat în mediul geopolitic specific României. Ele au un caracter conjunctural și sunt chemate, mai mult decât interesele naționale vitale și de securitate, să se adapteze realităților momentului sau chiar să se modifice.

Fiind adepții unei politici realiste, pacifiste, considerăm că politica de securitate și apărare națională trebuie să se situeze la baza intereselor naționale și să fie în perfectă concordanță cu ele. În acest cadru se poate aprecia că orice națiune-stat are dreptul să-și folosească puterea pentru promovarea intereselor sale, cu condiția de a nu-și propune să realizeze mai mult decât este necesar, în comparație cu interesele altora. Trebuie să recunoaștem că realitatea este foarte diversă și se pretează foarte puțin la generalizări rigide. O minimă înțelepciune ne cere, să nu privim dorințele noastre ca realitate și să nu uităm că interesele noastre nu pot fi rupte de mediul geopolitic și geostrategic actual.

LOCUL ȘI ROLUL STRATEGIEI MILITARE ÎN ȘTIINȚA MILITARĂ

Strâns legată de realizarea *intereselor vitale* și de *securitate* ale României, care generează la rândul lor politica de securitate, strategia militară asigură cele mai eficiente căi și modalități de organizare și pregătire optimă a sistemului militar, de menținere a păcii, de prevenire și gestionare oportună a crizelor politico-militare, de proiectare a forțelor, a procedurilor de ducere a războiului, de etapizare a confruntărilor de natură și amploare diferite, stabilind formele și durata acțiunilor strategice, succesiunea și prioritățile acestora, precum și obiectivele primordiale ale apărării naționale

Acestea fiind domeniile preocupărilor și intereselor strategiei militare, apreciez, ca oportună vizualizarea locului pe care îl ocupă aceasta în cadrul științei militare, cu atât mai mult cu cât acest loc este unul „privilegiat”. După cum bine se cunoaște, știința militară are un conținut bogat și o problematică complexă și diversificată ce se axează, în principal pe: teoria generală, teoria artei militare, istoria militară, geografia militară, teoria organizării militare, teoria instruirii trupelor, logistica militară, sociologia și economia militară și, nu în ultimul rând, teoria conducerii trupelor.

În cadrul teoriei artei militare, de departe cea mai importantă, mai captivantă și mai mobilă componentă a științei militare, strategia militară, prin aria sa mare de generalitate și acțiune, în strânsă simbioză cu arta operativă și tactica, fundamentează logica desfășurării acțiunilor strategice, destinate să materializeze politica generală a statului de protejare a intereselor vitale și de securitate ale națiunii, în plan militar, prin mijloace specifice.

Putem defini strategia militară ca fiind o disciplină științifică, ce studiază conducerea de ansamblu a războiului și luptei armate de mare amploare, modalitatea folosirii forțelor și mijloacelor destinate îndeplinirii

scopurilor urmărite, metodologia elaborării planurilor de pregătire a țării și armatei pentru război în conformitate cu cerințele luptei armate și stabilește principiile și regulile de ducere a acțiunilor strategice.

Rolul strategiei militare rezidă din obiectivele și misiunile care trebuie să fie îndeplinite de către categoriile de forțe ale armatei pe timp de pace, criză, război și postconflict. Pentru a evidenția legătura intrinsecă dintre interesul național și strategia militară, vă supun atenției misiunile strategice ale armatei :

Pentru starea de pace:

- pregătirea pentru integrarea în structurile militare europene și euroatlantice;
- pregătirea pentru respingerea unei agresiuni;
- participarea la operații militare altele decât războiul;
- cooperarea militară internațională.

Pentru starea de criză:

- prevenirea declanșării unor acțiuni destabilizatoare;
- creșterea treptată a puterii de luptă a forțelor;
- neutralizarea elementelor terorist-diversioniste și a altor formațiuni ilegal înarmate;
- zădărnicierea blocării căilor de comunicații;
- stoparea traficului de armament și muniții;
- deblocarea unor obiective politico-administrative ocupate ilegal;
- realizarea siguranței strategice la frontiera de stat și la obiectivele de importanță strategică.

La război:

- stabilirea, printr-o reevaluare realistă a trăsăturilor câmpului de luptă, a fizionomiei războiului, precum și a modalităților de atingere a obiectivelor strategice;
- organizarea și conducerea forțelor în campanie și în operațiile de amploare strategică.

Extinzând viziunea asupra teoriei militare, se poate sesiza cu ușurință interdependența dintre strategie, arta operativă și tactică, toate trei, în ansamblul lor, urmărind realizarea scopurilor politice ale războiului. Ca domeniu intermediar între strategie și tactică, teoria artei operative, în accepțiunea modernă, se ocupă de studierea operațiilor de nivel operativ, a bătăliilor și a loviturilor grupărilor operative ale categoriilor de forțe ale armatei sau a grupărilor întrunite. În conformitate cu aceasta, operația de nivel operativ reprezintă un ansamblu de bătălii, lupte, lovituri și manevre, coordonate după scop, loc și timp, de către diferitele categorii de forțe, desfășurate simultan și succesiv după o concepție și un plan unic în vederea soluționării problemelor operative dintr-o anumită zonă, într-o perioadă de timp determinată.

Teoria artei operative are în vedere rezolvarea unui ansamblu de probleme referitoare la:

- cunoașterea legităților, conținutului, caracterului, evoluției și procedeele de pregătire și ducere a operațiilor de nivel operativ;
- cunoașterea organizării și menținerii permanente a cooperării între grupările participante, concomitent cu asigurarea lor multilaterală;
- cunoașterea organizării și realizării conducerii de ansamblu a tuturor forțelor și mijloacelor;
- cunoașterea necesităților de amenajare operativă a zonelor de desfășurare a operațiilor;
- cunoașterea modalităților de acțiune ale inamicului probabil.

Complexitatea problematicii artei operative, ușor de sesizat din cele prezentate anterior, duce în mod inevitabil, la ridicarea strategiei militare la noi niveluri și îi conferă acesteia prerogative și domenii de acțiune tot mai complexe.

Putem concluziona fără echivoc că, și în viitor, locul și rolul strategiei militare vor crește în importanță, amploare și complexitate, oferind oamenilor de știință militari din toate armatele lumii, noi direcții de studiu și cercetare. Condițiile geopolitice și geostrategice regionale, continentale și mondiale, specifice acestui sfârșit de mileniu, vor impune în continuare, cu necesitate, studierea permanentă a aspectelor fundamentale ale strategiei, a locului și rolului ei în cadrul științei militare, precum și a interferențelor profunde ale acesteia cu politica generală și, în special, cu politica militară a statului.

FUNȚIILE STRATEGIEI MILITARE

Funcțiile strategiei militare sunt exprimate prin rolul, preocupările și laturile sale componente, care au o importanță teoretică și practică deosebită. În gândirea și acțiunea umană, noțiunea de „funcție” are sensuri multiple, dependente de sfera în care este utilizată.

Particularizând în domeniul militar, putem afirma că funcțiile strategiei militare desemnează relațiile sale cu procesul creării și întrebuințării puterii armate a societății, având în vedere contribuția pe care o aduc acestea la structurarea, menținerea și utilizarea forțelor armate în conformitate cu scopurile politice ale statului.

În general, prin funcțiile strategiei militare se urmărește :

- definirea caracterului viitorului război;
- conducerea de ansamblu a războiului;
- pregătirea țării, a populației și a forțelor armate pentru război;
- pregătirea generală a cadrelor de comandă;

- stabilirea proporțiilor dintre categoriile de forțe ale armatei;
- adoptarea deciziilor de declanșare sau oprire a acțiunilor militare;
- adoptarea deciziei cu privire la întrebuintarea forțelor armate în misiuni de apărare a țării din interior.

Așadar, criteriul fundamental de raportare a strategiei militare la obiectul său de studiu este aplicabilitatea mai largă, vizând cunoașterea științifică în general, exprimându-se prin funcțiile care le îndeplinește atât în planul cunoașterii și prognozei fenomenului militar, cât și al practicii militare nemijlocite.

De aceea, majoritatea teoreticienilor militari realizează un consens în ce privește categorisirea funcțiilor strategiei militare, grupându-le astfel:

- *funcția cognitivă* – cu aspectele sale informaționale și explicative;
- *funcția predictivă* – cu previziunile ei privind tipul de război posibil, prospectarea mijloacelor de acțiune strategică și a condițiilor în care se vor desfășura conflictele armate, formele și procedeele de ducere a războiului, principiile și normele de acțiune;
- *funcția organizatorico-aplicativă (praxiologică)* – care vizează ridicarea eficienței în organizarea și conducerea luptei armate la nivel strategic, în pregătirea și mobilizarea resurselor statului. Funcția praxiologică se materializează în planurile de pregătire și desfășurare a războiului, campaniilor și operațiilor strategice.

Domeniul de acțiune al funcțiilor strategiei militare urmează doi vectori importanți ai sistemului militar și anume : *conducerea generală a războiului și conducerea armatei*. Din acest punct de vedere, *funcția cognitivă* asigură, conceptual, pe baza datelor, a faptelor acumulate de experiența militară și a stadiului evoluției strategiei, sursa informațională care permite analiza, sinteza și generalizarea problematicii sale. Ea asigură, în ultimă instanță, studiul unor modele strategice, așa cum au existat ele într-o anumită perioadă, ceea ce permite înțelegerea cauzalităților războiului și a conexiunilor dintre componentele sale. Funcția cognitivă realizează studierea legităților care acționează în sfera războiului și luptei armate, sesizează impactul unor elemente ale științei militare cu alte științe și evidențiază mutațiile produse asupra strategiei militare de către acestea.

Funcția predictivă îmbină datele rezultate din cunoașterea experienței anterioare cu concluziile referitoare la perspectiva evoluției. În aceste context, strategia elaborează „*prognoza*”, scenariile, ipotezele de acțiune, pentru a realiza căi indirecte sau directe, scopurile politicii de apărare. În ansamblul ei, prognoza strategică cuprinde :

- situațiile și condițiile în care ar putea izbucni războiul/conflictul armat;
- momentul și modalitățile posibile de declanșare;
- spațiile geografice afectate;
- forțele și mijloacele posibil a fi angajate;
- durata probabilă a conflictului și etapele acestuia ;
- intensitatea acțiunilor militare și modul lor de desfășurare;
- concepția de utilizare a forțelor și mijloacelor cu destinație strategică;
- caracteristicile acțiunilor militare;
- formele și procedeele strategice de ducere a războiului/conflictului armat;
- evoluția previzibilă a conflictului.

Pe această bază, se pot stabili, în concordanță cu scopul final, măsurile concrete de pregătire a națiunii pentru apărare potrivit previziunilor asupra configurației acțiunilor strategice. În esență, funcția predictivă descifrează evoluția fenomenului război, identifică noile caracteristici ale luptei armate moderne, sensul evoluției fenomenului militar și stabilește direcțiile de aprofundare în domeniul artei militare.

Funcția organizatorico-aplicativă (praxiologică) are ca finalitate definirea modalităților de pregătire și conducere a luptei armate, la nivel strategic, de pregătire și mobilizare a resurselor statului, în vederea îndeplinirii obiectivelor politice ale acestuia prin mijloace militare, precum și perfecționarea conducerii războiului/conflictului armat, a luptei armate, în mod deosebit.

Prin acțiunea funcțiilor sale și prin direcțiile de aprofundare ale acestora, strategia militară dobândește un profund caracter național și, în același timp, nu diminuează cu nimic respectarea angajamentelor militare internaționale asumate de către statul român și nici nu generează o incompatibilitate cu strategia generală a N.A.T.O. În același timp strategia militară devine un autentic instrument de decizie la îndemâna conducerii politice și militare a statului, în scopul apărării intereselor naționale ale României.

MODUL DE REFLECTARE A INTERESULUI NAȚIONAL ÎN STRATEGIA MILITARĂ

Strategia militară exprimă obiectivele și opțiunile fundamentale de politică militară ale statului și este un rezultat al eforturilor depuse de ministerul de resort ca autoritate răspunzătoare de apărarea armată a țării.

Strategia militară este punctul inițial și major care direcționează activitatea personalului armatei.

Obiectivul fundamental al apărării naționale a României, în conformitate și cu Strategia de Securitate Națională, îl constituie realizarea capacității militare necesare pentru apărarea suveranității și independenței

naționale, a integrității și unității teritoriale, a democrației constituționale și principiilor statului de drept. În vederea îndeplinirii acestui obiectiv fundamental strategia militară are în vedere următoarele obiective:

- sporirea contribuției armatei la stabilitatea regională prin intensificarea cooperării în domeniul militar;
- integrarea armatei naționale în structurile militare europene și euroatlantice;
- prevenirea, descurajarea și zădărnicierea unei eventuale agresiuni armate împotriva României.

Având în vedere că interesele naționale nu pot fi promovate și garantate decât într-un climat *de securitate* regională și europeană, obiectivul integrării Armatei României în structurile de securitate europene și euroatlantice capătă o importanță deosebită, sens în care doresc să subliniez, încă o dată, nevoia unei politici constante și coerente în acest domeniu, care trebuie nemijlocit legat de politica integrării în structurile *eco:nico-politice* europene și regionale.

La baza elaborării strategiei militare este necesar să fie avuți în vedere următorii factori:

- interesele naționale, căile și modalitățile care se impun pentru promovarea și apărarea acestor interese prin folosirea forței armate ca ultim mijloc la care poate apela statul român;
- potențialul militar de care dispune România în acest moment;
- factorii de risc din mediul de securitate, care ar putea evolua în amenințări directe sau indirecte asupra intereselor României;
- experiența și tradițiile militare ale armatei și poporului român;
- constrângerile de ordin bugetar ale perioadei de tranziție pe care o parcurgem.

Putem afirma că strategia militară, prin pragmatismul și realismul de care trebuie să dea dovadă, reușește să direcționeze armata noastră către realizarea unei forțe militare modulare, mobile, flexibile, capabile de o ripostă oportună și eficientă.

Reflectarea intereselor naționale în conținutul strategiei militare este plină de substanță și obiectivitate.

În sprijinul acestei afirmații, vă rog, să-mi permiteți să aduc câteva argumente .

În primul rând, *obiectivul fundamental* al apărării naționale a României și obiectivele militare naționale (strategice) redau explicit și fără echivoc trei din cele cinci interese naționale vitale și anume : integritatea teritorială, suveranitatea și siguranța comunicațiilor terestre, fluviale și maritime .

În al doilea rând, *misiunea principală* a armatei, aceea de a garanta cetățenilor României un stat suveran, independent și indivizibil, cu un regim politic bazat pe democrație constituțională, precum și misiunile stabilite forțelor armate pe timp de pace, în situații de criză și la război, reliefează modul în care armata este și va fi unul din elementele de bază prin care statul român își protejează interesele naționale .

În al treilea rând , conceptele strategice (*capacitatea defensivă credibilă, restructurarea și modernizarea, parteneriatul operațional intensificat și integrarea graduală*), constituie esența strategiei militare și definesc cu claritate modul în care armata acționează și va acționa pentru îndeplinirea obiectivelor militare naționale (strategice) .

Aceste concepte strategice, puse în aplicare și urmărite cu consecvență, asigură protecția tuturor intereselor naționale ale statului român și, în general, ele vizează:

- *crearea capacității de ripostă*, prin maximizarea căreia se va urmări menținerea permanentă a unor forțe suficiente și credibile, apte de a răspunde prompt și eficient eventualelor amenințări generate de mediul de securitate și a cărei coloană vertebrală o vor constitui forțele de acțiune în situație de criză ;
- *modernizarea*, în sensul redimensionării armatei, stabilirii noii structuri a forței, formării liderilor militari, profesionalizării personalului, perfecționării doctrinei, standardizării pregătirii și dotării cu tehnică de luptă performantă ;
- *menținerea parteneriatelor strategice* operaționale multilaterale și bilaterale, care servesc la întărirea securității naționale și regionale ;
- *realizarea interoperabilității* treptate a armatei noastre cu armatele statelor membre N.A.T.O., ca opțiune de bază pentru a avansa către un mediu de securitate colectivă .

Deoarece modelul de securitate europeană în secolul XXI, se va baza pe un sistem de acorduri și aranjamente de securitate, strategia militară acordă o atenție deosebită *cooperării militare internaționale*, având în vedere că securitatea și stabilitatea în zonă sunt condiții de bază pentru garantarea prosperității interne .

În încheiere, pot să afirm, că Strategia militară a României este ancorată nemijlocit în promovarea intereselor naționale ale statului român, a căror realizare constituie obiectivul final și însăși rațiunea de a fi a organismului militar al națiunii noastre. De aceea, strategia militară răspunde chemării sale fundamentale de a asigura armatei cadrul teoretic și practic-aplicativ pentru ca aceasta să fie în măsură să descurajeze și, dacă este necesar, să înfrângă orice agresiune îndreptată împotriva țării noastre și a intereselor sale .

Fluiditatea mediului geostrategic și geopolitic și caracterul evolutiv al securității regionale și mondiale, în contextul cărora s-a dezvoltat problematica intereselor naționale, ne determină să considerăm că aceasta rămâne și în viitor o provocare la adresa preocupărilor de bază ale oamenilor de știință, inclusiv a celor din Armata României, fiind deschisă evaluărilor și reevaluărilor continue .